

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

A SPECIMEN OF A COMMENTARY AND COLLATED TEXT OF THE TARGUM TO THE PROPHETS.

NAHUM.

COMPARED with the Targum Onkelos to the Pentateuch, the so-called Targum of Jonathan ben Uziel to the Prophets, has been very much neglected by scholars and students. The modern printed editions of this Targum abound in errors, whilst, as far as could be ascertained, no English translation of the Targum to any of the prophetical books has yet appeared.

The following is an attempt to supply this deficiency. The short book of Nahum has been selected as a specimen of what is needed for all the prophetical books. The Masoretic text (edited by S. Baer) is here placed side by side with the Targum, the translation of each being subjoined. Thus, at sight, the variations between the original and the Aramaic Version can be noted. From this Book of Nahum, examples can be drawn of the especial characteristics of the Targum, as described by Luzzato, Deutsch, Frankel, Dr. N. M. Adler, and A. Berliner. It will also be observed, that in this book, the Targumic renderings frequently resemble those of similar Hebrew phrases in the Pentateuch, the dialect being identical.

In order to arrive at an accurate text, the edition of the Targum in Walton's *Polyglot* (London, 1656) has been here reprinted and collated with five MSS. and several printed editions. Three MSS. in the British Museum, a MS. from the Bodleian at Oxford, and one from the Montefiore College, Ramsgate, have been carefully examined. The MSS. of Oxford and Ramsgate are the only copies of the Targum to the Prophets contained in these libraries, and I beg to acknowledge gratefully the courteous assistance rendered me by Dr. Neubauer at Oxford, and Drs. Gaster and Hirschfeld at Ramsgate.

I have termed these MSS. respectively:—

MS.¹. Of the 13th century. British Museum. Add. 26879 (*v.*, Margoliouth, *Descriptive List*, p. 17).

MS.². A.D. 1475. British Museum. Or. 2211, from Yemen, frequently agrees with Lagarde's text (L).

MS.³. Of the 17th century. British Museum. Or. 1474 from Yemen; appears to have been copied from MS.².

O. Of the 15th century. Bodleian Library, Oxford; Opp. Add. 76 (in Dr. Neubauer's Catalogue, No. 69); frequently agrees with MS.¹ and CM.

CM. A.D. 1487. Montefiore College, Ramsgate. Codex Montefiore, No. 116. Was formerly the property of S. D. Luzzato, who describes it in Geiger's *Zeitschrift*, vol. V., 1844, p. 132, and in *אגרות ש"ד* ל, p. 742.

MS.¹, MS.², O. and CM. are older than the earliest printed text extant, and are younger only than Lagarde's edition. None of these MSS. appear to have been known to Frankel, Deutsch, Levy, Cornill (Stade's *Zeitschrift*, 1887), or Taylor ("Micah," 1891).

The printed texts used are as follows:—

L. The *Codex Reuchlinianus*, said to be of 1105 A.D., edited by Paul de Lagarde. Not altogether reliable.

B. Bomberg's *Rabbinical Bible*. Editio Princeps, Venice, 1517. (Copied in the main by Buxtorf's *Rabbinical Bible*, Basel, 1619.)

Ant. The *Royal or Antwerp Polyglot*, 1570. (All references to this edition are taken from Stade's *Zeitschrift*, 1887, part II., p. 199.)

Warsaw. *Mikraoth Gedoloth*, Warsaw, 1866.

I have carefully punctuated the Targum, following in the lines of Levy (*Chald. Wört. über die Targumim*). Walton's punctuation contains several errors. MS.¹ and L. are unpunctuated; the other MSS. and printed texts vary considerably in their punctuation and are unreliable.

The only matter upon which I have not laid stress in collating the MSS. and printed texts, is the presence of the letter Yod (י) in a large number of words, where it does not affect the sense. The Yod abounds especially in O., CM. and L. Thus *אישתא, ואינבליניך, מיניך, לאיתפרעא*, otherwise written *אשתא, ואנבלניך, מניך, לאתפרעא*.

There still remains the task of collecting and collating stray quotations from this Targum that are to be met with in writings of the thirteenth and later centuries—a work that is also required for the text of the Jerusalem Talmud.

MASSORETIC TEXT.

תרגום יונתן.

א

א

1 מִשְׁאֵא תִינֹגָה סִפֵּר חֲזִיוֹן נְחֻם
הָאֱלֹהִים:

1 מִטַּל פֶּס וְדִלְנִט לְאַשְׁקֶהָה יֵת
נִינֹגָה 2 מִלְּמַדְמִין אֶתְנַבִּי עֲלֶה
יוֹנָה בֵּר אֶמְנִי 3 נִבְּקִיא דְּמַנַּת חִפֵּר
וְחִבַּת מְחֻבָּהָה וְכְדוֹ דְּאוֹסִיפֶת
לְמִחְטִי 4 תֵּב וְאַתְנַבִּי עֲלֶה נְחֻם
5 מִבֵּית קוֹשִׁי 6 כְּמָה דְּכֶתִיב בְּסִפְרָא
חֲדִין:

2 אֵל מִפּוֹא וְנִחַם יְהוָה נֶחֱם יְהוָה
וּבְעַל חֶמֶה נֶחֱם יְהוָה לְעֲדָיו
וְנוֹמֵר הוּא לְאֹיְבָיו:

2 אֵלֶהָה יִדִּין וּפִירְעֹן יי
מִתְּפָרַע יי וְסִגִּי חִילָא קְדָמוֹהִי
עֲתִיד יי 2 לְאַתְפָּרַע מִסְּנָא עֲמִיה
וּבְרַגְזוֹ חֶסֶן 3 מִבְּעָלִי דְּבִבּוּהִי:

3 יְהוָה אֶרְךָ אֲפִים וּגְדוּל־פֶּחַ
וְנִקְחָה לֹא וְנִקְחָה יְהוָה בְּסִיפָהּ
וּבְשַׁעֲרָה דִּרְפּוֹ וְעַנָּן אֲבָק רִגְלָיו:

3 יי מִרְחִיק רַגְזוֹ וְסִגִּי חִילָא
קְדָמוֹהִי 1 עֲתִיד יי לְאַתְפָּרַע 1 וְסִלָּח
לְדִתִּיבִין 2 לְאַוִּירִיתָא וְלִדְלָא תִּיבִין

NOTES ON THE TEXT OF THE TARGUM.

I. 1.—¹ MS.¹ and CM., דְּלוּט. B., דִּלּוּט. ² O., דְּמִלְקֶדְמִין.

³ MS.¹ and CM. omit. Walton regards the word as doubtful, and prints *Propheta* in italics. ⁴ CM., לְמִיחְטִי אֵיתְנַבִּי עֲלֶה.

⁵ O., CM., דְּמִבֵּית. ⁶ O., כְּמָה.

2.—¹ MS.¹, L., דִּאִין; MS.², B., דִּיין; O., דִּאִין דִּיין.

² MS.¹, L., B. O., CM., לְאַתְפָּרַע.

³ MS.¹, מִבְּעָלִי דְּבִבּוּהִי, probably a slip for מִבְּעָלִי; O., CM., omit.

3.—¹ MS.¹, MS.², MS.³, L., Ant., O., CM., omit. Walton prints the Latin rendering in italics; hence, the phrase, probably having crept into the text from the preceding verse, should be deleted.

² MS.², MS.³, L., O., CM., לְאַוִּירִיתָא, as in T. to Exod. xxxiv. 7.

NOTES ON THE VERSION OF THE TARGUM.

I.—1, מִשְׁאֵא, similarly rendered in Isaiah xiii. 1; xv. 1; xvii. 1; xxi. 11, 13, especially where the enemies of Israel are denounced. [Otherwise, e.g., Is. xiv. 28; xxi. 1; Hab. i. 1, rendered by נְבוֹאָתָא.] The T. takes מִשְׁאֵא in the sense of "load of punishment."

TRANSLATION OF TARGUM.

CHAPTER I.

1. The lifting-up of the cup of staggering to give Nineveh to drink thereof — concerning which city, Jonah the son of Amittai, [the prophet] of Gath-Hepher had aforetime uttered prophecy, and it repented of its sins: and when it continued to sin again, he departed thence; and Nahum of Beth-Koshi prophesied against it, as it is written in this book:—

2. God is a judge, and an avenger is the Lord. The Lord taketh vengeance, and great is the power in his presence. Hereafter, the Lord will take his vengeance upon the haters of his people, and, in mighty wrath, upon his enemies.

3. The Lord keepeth far his anger: and great is the power in his presence. [Hereafter the Lord will take his vengeance.]

ENGLISH REVISED VERSION.

CHAPTER I.

1. The burden of Nineveh. The book of the vision of Nahum the Elkoshite.

2. The Lord is a jealous God and avengeth; the Lord avengeth and is full of wrath; the Lord taketh vengeance on his adversaries, and he reserveth *wrath* for his enemies.

3. The Lord is slow to anger, and great in power, and will by no means clear *the guilty*: the Lord hath his way in the whirl-

The phrase כס דלוט is the T. to בוס התרעלה, to Is. li. 17; cp. Cheyne's note *i.l.* Jonah prophesied against Nineveh, *c.* 860 B.C.; Nahum *c.* 710 B.C.

Abarbanel (Commentary, *i.l.*) finds the reason of the amplified Targum in the name אלקושי (from לקש, "to come after, succeed," cp. מלקוש), hence "the one who comes later."

2. Note the milder epithets employed by the T. with reference to the Deity, than in the text. (Upon these and other features of the T., cp. Deutsch, in Smith's *Dict. of the Bible*, Vol. III., and *Literary Remains*; Frankel, *Zu dem Targum der Propheten*, 1872, p. 23.)

קנא.—T., "Judge." In Exod. xx. 5, and xxxiv. 14. T. renders by קנא. Cp. also Josh. xxiv. 19, where for קנא אל T. has אל קנא.

נקם.—T. varies by פורען and מתפרע.

ובעל חמה.—T., "great is the power in his presence." Cp. v. 3, where same T. given to גדל כח. The words of the T., וברגז חסין, at the end of this verse, may allude to חמה. In Prov. xxix. 22, speaking of man, בעל ח', T. נברא חמה; חמתא, T., usually פורענותא (*e.g.*, Is. lix. 18), or רוגז (*e.g.*, Jer. iv. 4).

לצרו.—T., *sc.* "of his people"; an anthropomorphism, with which cp. *Midrash Rabba*, *Genesis*, 55, § 3.

ונוטר left untranslated. T., וברגז חסין belongs to previous part of the sentence.

לֹא מִזְפִּי יִי בְּעֶלְעוּלָא וּבְרִיחַ
מִדְּבַר וְעֵגֶן אִמְמָתָא כְּפֶשׁ קְדָמוּהִי:

4 יִדְנִיזִיף בְּיִמָּא וּמִיבֶשׁ לִיה וְכָל
נְהִירוּתָא מִחֲרִיב ³ צְדִי מִתְנֵן
וּבְרָמָלָא ⁴ וְאִילָנִי לְבָנָא נְתָרִי:
5 מִיָּרִיָּא זְעִי מִן קְדָמוּהִי וְרָמָא
אֲתַפְרָקָא וְחִרְיֹבֶת אֲרַעָא מִן
קְדָמוּהִי וְהַבֵּל וְכָל דִּי־תִבִּין בֵּיה:
6 יַפְדֵּי אֲתַנְגְּלִי ² בְּרַחֲמָתָא לְמִתֵּן
אוּרִיָּתָא לְעַמִּיָּה בֵּן זַע עֲלָמָא
מִן קְדָמוּהִי בְּבֵן פֶּד ³ אֲתַנְגְּלִי בְּרַנִּי
⁴ לְאֲתַפְרַע מִסְפָּאִי עַמִּיָּה קְדָם
פּוֹרְעֵנִיָּתִיָּה ⁵ מִן יִקָּם וּמִן יִסֹּכֵר

4 גוֹעֵר בְּיָם וַיִּשְׁחֹה וְכָל
חֲתָהֲרוֹת חֲתָרִיב אֲמַלְל פֶּשֶׁן וְכִרְמֵל
וּפְרַח לְבָנֵן אֲמַלְל:
5 הָרִים רָעִשׁוּ מִפָּנָיו וְחִנְבְּעוֹת
חֲתָמוּנְגִי וְהַשָּׂא חֲאָרֶץ מִפָּנָיו וְהַבֵּל
וְכָל-יֹשְׁבֵי בָה:
6 לִפְנֵי זַעֲפֹל מִי נַעֲמֹד וּמִי יִקָּם
בְּחֶרֶן אֲפֹ חֲמָתוֹ נִתְכָּה כְּאֵשׁ
וְהָאָרִים נִתְנָצוּ מִפָּנָיו:

³ MS.¹ MS.² MS.³ L., O., CM., בעלעול.

4.—¹ CM., נזיף. ² MS.¹, נהרוותהא; MS.², L., B., O., CM. נהרוותא.

³ O., יצדי. ⁴ MS.¹, מתנן ולבנן.

5.—Accidentally omitted in CM. The first Hebrew word הרים is given, but the Targum is that of v. 6.

6.—¹ MS.², MS.³, L., O., אם כד. ² Ant., ברחמנותה; CM., ברחמתיה.

³ MS.², MS.³, L., יתגלי.

⁴ MS.¹, MS.², MS.³, L., CM., לאתפרעא. In O., לאיתפרעא, ⁵ MS.¹, מאן is added by a later hand. The original is obliterated.

3. מתינה לגר.—T., מרחיק רגו, so always; cp. Exod. xxxiv. 6, and 2 Sam. xiv. 18, and i. l.

יִנְקָה לֹא יִנְקָה.—Cp. T. to Exod. xxxiv. 7; Numb. xiv. 18, and i. l. The T. separates the words, and amplifies. The same rendering is given in *Shebuoth*, p. 39a.

דרכו.—T., מדבר, as though it were a verb.

אבק.—T., כובש, also taken as a verb, "he subdues," or "spreads out, prepares." *Vide* Levy, *Chald. Wört.*, s.v. In 2 Sam. xxii. 10, the same T. given for ערפל תחת רגליו.

רגליו.—T., anthropomorphism.

4. מתנן.—T. always מתנן. So Peshito, מתנן. According to Levy, מתנן = בותנן, Batanea. Cp. Frankel, *Zu dem T.*, p. 26; O. Strauss, *Nahumi de Nino Vaticinium*, p. 17.

TARGUM.

Them that turn to the Law, he will pardon; and them that do not turn to the Law, he will not hold guiltless. The Lord goeth in the storm and in the wind; and the cloud of thick darkness he subdueth before him.

4. For he rebuketh the sea, and maketh it dry, and drieth up all the rivers: desolate is Mathnan, and Carmel: and the trees of Lebanon languish.

5. The mountains quake from his presence, and the hills are broken asunder. The earth is laid waste from his presence; yea, the world and all that dwell therein.

6. When he revealed himself in love to give the Law unto his people, the world was moved from before him. Even so, when he revealeth himself in wrath to take his vengeance upon the haters of his people, before his chastisement who can stand, and

REVISED VERSION.

wind and in the storm, and the clouds are the dust of his feet.

4. He rebuketh the sea, and maketh it dry, and drieth up all the rivers: Bashan languisheth, and Carmel, and the flower of Lebanon languisheth.

5. The mountains quake at him, and the hills melt; and the earth is upheaved at his presence, yea, the world, and all that dwell therein.

6. Who can stand before his indignation? and who can abide in the fierceness of his anger? his fury is poured out like fire, and the rocks are broken asunder by him.

אומלל.—Cp. T. to Ps. vi. 3, where T. חלש; cf. also T. to Is. xxxiii. 9.

5. התמננו.—T. אתפרקא. So Peshito, אתפרקי. In Amos ix. 13, for הגבעות הנבעות—T., רמתא יתפלהן, and Peshito, גתבסמן.—גתבסמן of Exod. xv. 15, T., אתברו.

ותשא.—T., וחורבת, as though = ותשם, or ותשאה [A. V., “burned”; R. V., “upheaved”]. Warsaw prints וחרוכת, “and is burnt.” Cp. Is. ix. 18, where T. to נעתם is חרוכת, whilst Kimchi (in ed. Bomberg, 1517) reads חרובת. Cf. also Joel ii. 10; רגזה, T., חרובת.

6. The description of the Divine manifestation of power applied to the scene of the Revelation on Sinai; so also Judges v. 4; Hab. iii. 3.

זעמו.—T. פורענותיה. Usually (*e.g.*, Isa. x. 8, 25; Ezek. xxii. 24) לוט. Cp. Psalm lxxviii. 49, T. הריכותא.

אפן.—T. רוגזיה. Cp. Eccles. vii. 3. Usually (*e.g.*, Numb. xxv. 4; *ib.*, xxxii. 14; 1 Sam. xxviii. 18) תקוף רוגזיה.

ממסי.—Cp. Malachi iii. 2.

בַּאֲבָאוֹת⁶ זְרֻגָּיָה זְרֻגָּיָה⁸

כְּאֶשְׁתָּא מִמָּסִי וְיִינָרְיָא⁹ אֶת־פֶּרְקוֹן

מִן קַדְמוֹתֵי :

7 טב יי לְיִשְׂרָאֵל לְאַסְתִּמְכָּא 7 טוֹב יִהְיֶה לְמַעֲוֹז בְּיוֹם צָרָה

עֲלוֹתֵי בְּעֶדֶן עָקָא וּגְלִי קַדְמוֹתֵי וַיְהִי חָסִי בּוֹ :

וְדַרְחֵצִין עַל מִימְרֵיהָ :

8 וּבְרַגְזֵי חֲסִין וּבְחִמָּא חֲקִיפָא 8 וּבְשִׁטְמָא עֲבָר קָלָה וַעֲשֵׂהָ

גְּמִירָא וַיַּעֲבִיד עִם עַמְמֵיָא דְקָמוּ מְקוּמָהּ וְאִוִּיבֵי וַיְדַח־חֲשֵׁהָ :

² וְאַחֲרֵיבּוּ יֵת³ בֵּית מְקוֹדֶשָּׁא⁴ דִּי

וּבְעָלֵי דְבְבוּהֵי וּמָסַר לְגַחְקָם :

9 עַמְמֵיָא דְבָזוּ יֵת יִשְׂרָאֵל וּמָא 9 מִה־תְּחֻשְׁבוֹן אֶל־יִהְיֶה קָלָה

אֲתוֹן חֲשָׁבִין קָדָם יי גְּמִירָא² הִיא הִיא עֲשֵׂהָ לֹא־תִקְוֶם פְּעָמִים צָרָה :

עֲתִיד³ לְמַעַבְדַּ עֲמֻכּוֹן³ לֹא תִתְקַנֵּם

עֲלִיכוֹן⁴ בֵּית יִשְׂרָאֵל תִּתְרַחֵן

זְמָנִין⁵ בְּרַח בְּרַח עָקָא⁵ :

10 אַרִי שְׁלִטוֹנִי עַמְמֵיָא דְבָזוּ יֵת 10 פִּי עַד־סִירִים סְבָלִים וּבְסָבָאִם

בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבְמָא דְמָעַן² בְּחִמְרָא סְבוּאִים אֶפְלִי פִקֵּשׁ וַיֵּשׁ מָלָא :

³ בֶּן אֲמָעִיא וַנִּפְּנֹן נְשִׁיאֻנְפֹן⁴ אֶפְקָא

⁶ M.S.¹, באבאש. The stroke ' denoting the abbreviation, probably omitted.

⁷ M.S.², חמתיה; Ant., חמתה. ⁸ O. omits, in commencing new column.

⁹ MS.¹, MS.², MS.³, L., O., CM., אתפרקו.

7.—¹ CM., דמתרחצין.

8.—¹ MS., יעביר לכל עממיה; Ant., יעביר עממיה.

² MS.², MS.³, ואחריבו לגמירא. ³ CM. omits.

⁴ MS.², MS.³, O., CM., omit.

9.—¹ O., מה. ² MS.¹, MS.², L., O., CM., הוא.

³ MS.², לאתפרעא מנכון.

⁴ MS.¹, O., בבית; L., בית; Ant., בבית. ⁵ Ant. omits.

10.—O., ארי שלטוניה דבזו ית ישראל וכמה. ¹ CM. omits.

² MS., בחמר. ³ L., O., omit. ⁴ CM., וכמא.

7. This and the succeeding verses plainly indicate the meaning of the prophet, by distinctly mentioning Israel and Nineveh. Cp. Frankel, p. 29, and notes by Keil, Henderson and Kleinert, in their respective commentaries, *i.l.*

TARGUM.

REVISED VERSION.

who can endure in the fierceness of his wrath? His fury maketh to melt like fire, and the rocks are broken asunder before him.

7. The Lord is good unto Israel, a support whereon to rely in the time of trouble; and plainly revealed before him are they that trust in his word.

8. And in mighty wrath, and in fierce indignation, he will make an end of the nations that have arisen and destroyed the Temple of the Lord; and his enemies he will deliver to the Gehinnom.

9. Ye peoples, who have despoiled Israel, what think ye before the Lord? An end he will hereafter make of you. There will not arise for you, as for the house of Israel, enlargement following twice after affliction.

10. For the rulers of the nations who have despoiled the house of Israel, when they erred through wine, have likewise erred and brought destruction upon

7. The Lord is good, a strong hold in the day of trouble; and he knoweth them that put their trust in him.

8. But with an overrunning flood he will make a full end of the place thereof, and will pursue his enemies into darkness.

9. What do ye imagine against the Lord? he will make a full end: affliction shall not rise up the second time.

10. For though they be like tangled thorns, and be drenched as it were in their drink, they shall be devoured utterly as dry stubble.

אך טוב לישראל.—T. adds טוב ה'. Adopted from Psalm lxxiii. 1—אלהים.

עושן.—T. לאס' עלוהי. More usually (e.g., Ps. xxxvii. 39; *ib.*, xliii. 2), למעון. על מימריה and גלי קר', anthropomorphic.

8. ובש' עובר.—T. amplifies figuratively.

מקומה.—T. renders מקום as "the sacred place, the Temple." Cf. Jer. xvii. 12, and Kimchi, *i.l.*; also Ps. cxxxii. 5, מקום, T. אתר למבני בית מקדשא, and Zephaniah iii. 7, מעונה, T., מוריהון מארעא בית שכנתי. Cf. also *Midrash Rabba*, *Genesis*, 68, § 10. The rendering עם עמ' דקמו appears to take מקומה as a Po'el form of קום. Cp. Vollers', *Das Dodekapropheton der Alexandriner*, Halle, 1880, p. 11. Cp. Jerome, *i.l.*, "Verbum *macoma*, quod nos interpretati sumus *loci ejus*, omnes in duas orationis partes diviserunt, ut *ma* in præpositionem *de* verterent, id est *ἀπὸ coma* surgentes interpretarentur." Cf. LXX., τοὺς ἐπεγειρομένους.

חשך נהנם.—T. ימסר לגיהנם. Cp. Ps. lxxxviii. 13, where חשך, T., נהנם.

9. A continuation of the idea originated in מקומה of previous verse.

דְּמִשְׁצָיָא אֲשֶׁתָּא בְּקֻשָּׁא וּבִישָׁא

סְגִי :

11 יִמְנִינָה נִיגְוָה נִפְקָה מִלְפָּנֶיךָ
11 מִמֶּנּוּ וְיָא חֲשֵׁב עַל-יְהוָה
דְּחָשִׁיב עַל ²עֲמִיּוֹת ³דִּי ⁴בִּישָׁא
רָעָה יַעֲץ בְּלִיעַל :

⁵דְּמִלְהָ מִלְהָ דְרִשְׁעֵי :

12 פִּדְנָן אֲמַר יי אִם יְחִוֵּן שְׁלָמִין
12 פִּחַ אֲמַר יְהוָה אִם-שְׁלָמִין
¹בְּעִיצָה וְסִגְיָאין בְּאַתְמָקִיחָא
עֲמָמִיא דְּמַתְּפַנְשִׁין לֹאֲעָקָא לִיהָ
וּרְשָׁלַם וּיְגִזְוִין ²נִית ³דְּגָלָת וְיַעֲבְרוֹן
⁴נִית פֶּרֶת וְנִיתוֹן לְעִנְיָתִיהָ
⁵וְיִדְשַׁעְבְּדִתִּיהָ לֹא אִשְׁעֲבַדְנָה עוֹד :

13 וּבְעֵצָא אֲתַבֵּר בִּיר עֲמָמִיא
13 וְעִלָּתָּהּ אֲשַׁפֵּר מִמֶּהוּ מַעֲלִיָּה
מִצְוִרִיכוֹן וְיִחְזַקִּיכוֹן ²אֲפָסִיק :

14 וּנְפִקִיד עֲלָהּ יי יְרֵי מִלְפָּנֶיךָ
14 וְצִנָּה עֲלֶיהָ יְהוָה לֹא-יִנְזַכֵּעַ
דְּאַתְמוֹר וְלֹא יַחֲי וְדָכְרוֹ מִשְׁמָה

11.—¹ CM., ממך, Hebraism. ² O., עמא. ³ MS.¹ omits.

⁴ O., CM., בישן. ^{5,5} MS.², מלך מלך דרשע, MS.³, מלך מלך ברשע.

12.—¹ MS.², MS.³, L., בעיצא. ² MS.³, על. ³ CM., ריגלין.

⁴ MS., על. ⁵ Levy, *Chal. W.*, II. p. 502, ושעברתיך.

13.—¹ MS.¹, וחנקיהו. ² L., CM., איפסוק.

14.—¹ MS., MS.², דוכרון; L., O., CM., דוכרן.

10. סירים.—T., שלטני, reads שָׁרִים. So Peshito, לשלמניהו. Cp. *Midrash Rabba*, Genesis 56, § 6, where שָׁרִים is also used. Newcome (*Minor Prophets*, p. 193) adopts שָׁרִים, as the correct reading of the text. Vollers, p. 12, suggests that (like the LXX., θεμέλιος) T. and Peshito read יְסוּדִים, and compares Ezek. xxx. 4, taking יְסוּדוֹת as figurative for "Magnaten, Träger des Staats-tums." But in Ezek., the T. renders literally אוֹשְׁתֵּהָא. In Isa. xxxiv. 13, T. סירין.

סבכום.—T., רבזו; reads כסחים, from כסח, "to cut off."

יבש מלא.—T. takes מלא as adverb qualifying יבש. So Ewald, *Heb. Gram.*, § 279a, Kleinert, Henderson and Rowland Williams (*Hebrew Prophets, Assy-*

TARGUM.

REVISED VERSION.

themselves, even as fire consumeth stubble that is exceedingly dry.

11. From thee, O Nineveh, hath gone forth a king, who imagineth evil against the people of the Lord,—who hath devised an evil device.

12. Thus saith the Lord : Though perfect in counsel, and many in number be the nations who gather together against thee, O Jerusalem, to distress thee : and though they pass over the Tigris and traverse the Euphrates to come to afflict thee,—even though I have before afflicted thee, I will afflict thee no more.

13. And now will I break the yoke of the nations from your necks, and your bonds I will burst in sunder.

14. And the Lord will give commandment concerning thee, O King of Assyria, and there shall be no more remembrance of thy name : out of the house

11. There is one gone forth out of thee, that imagineth evil against the Lord, that counsel-leth wickedness.

12. Thus saith the Lord : Though they be in full strength, and likewise many, even so shall they be cut down, and he shall pass away. Though I have afflicted thee, I will afflict thee no more.

13. And now will I break his yoke from off thee, and will burst thy bonds in sunder.

14. And the Lord hath given commandment concerning thee, that no more of thy name be sown ; out of the house of thy gods will I cut off the graven

rian Empire, p. 439. Cp. Pusey (*Minor Prophets*, note on p. 377), Orelli, *M. Prophets*, p. 227), Strauss, *ib.*, p. 33.

11. T. adds "Nineveh," as is understood in all the commentaries.

מלכא, *i.e.*, Sennacherib. V. Rashi, and Williams, p. 440.

על עמיה דה.—T. softens by 'על ה'.

12. T. amplifies. V. Rashi and Frankel, p. 30.

שלמים.—T., "perfect." So Henderson, Keil and Kleinert. R. V., "in full strength." A. V., "quiet." Cp. נתינה לגר to Gen. xxxiii. 18.

וגזוז.—T., ויגזוז, "Cut off," or "traverse," the דגלת (Tigris)=the Hiddekel of Gen. ii. 14; cp. לגר, *i. l.*

וענתך.—T. refers to Jerusalem; so also Williams, Henderson, Keil, Kleinert and Strauss. Cp. Jerome, *Comm. in Naum* (ed. Migne), p. 1240. Abarbanel, Ewald and Hitzig refer to Assyrians.

13. מטהו.—T., *sc.* "of the nations."

14. עלך.—T., *sc.* "King of Assyria." So all commentaries.

יהי דברך—יזכר.—T. reads יזכר.

אלהיך.—T., בעותך, "idols." Cp. נתינה לגר to Exod. xx. 3.

² עוד מבית טעוריה אשצי אלים פסל ומסכה אשים חברה פי
ומתקא תפון אשוי³ חברה ארי³ קלות: מלילא דא⁴ חדמי :

ב
1 חה עלהתרים רגלי מבשר
משמיע שלום חגי וחנה חגי
שלמי נדרה פי לא יוסף עוד
לעבר-כה פליעל פלה נכרת :
2 עלה מפין על-פנה נצור
מצורה צפה-דרה חנה מתנים
אפיץ פח מאד :
3 פי שב יהוה את-נאון יעקב
פנאון ישראל פי בקוים בקוים
וזמריהם שחתי :

1 חה על טורי וארעא דישראל
רגלי² מבסר משמע³ שלם חוגי
וחנה חנה שלימי נדרה ארי
לא יוספון עוד⁴ דיעדון ביה
רשיעין כולחון אשמציא :
2 דהו סלקין ומתבדרין על
ארעה צירין עלה בעיר מתנימין
וסכנאין על² אורחיהם תמיפי קדל
חסיני חיל לחדא :
3 ארי אתיב יי ומתקפיה² ליעקב
רבתייה לישראל ארי בזונן
בזונין וקרני תושבחהו חבילה :

² CM., ומבית. ³ O. omits. ⁴ O., קדם.

II. 1.—¹ Ant. omits. ² O., CM., מבושר.

³ MS.², שלמא. ⁴ MS.², דיעברון.

²—¹ CM., סכון.

² MS.¹, ארעך; MS.², MS.³, L., O., אורחתך; B., אורח אורחתך; CM., ארעך.

³—¹ O., תוקפיה תוקפיה. ² MS.¹, דיעקב.

מן.—*Se.* In the temple of thy gods, referring to the murder of Sennacherib, 2 Kings xix. 37. *V. Rashi.* Cp. Orelli, p. 228; Strauss, p. 43, and Jerome, *i.l.*

קלות.—*T.* reads קל זה Job xl. 4, קלותי, *T.* אזורלרלית. Cp. Strauss, p. 44.

II.—1. The *T.*, like the Massoretic Text, makes this verse the first of chapter ii., unlike the LXX., A. V. and R. V. With the *T.* of this verse cp. that to Isaiah lii. 17, from which this verse in Nahum appears to have been copied.

2. מפין.—*T.*, מתבדרין, נפץ, in the sense of "to spread, scatter"; so Henderson. נצור and צפה, *T.* renders as perfects of the plural number, thus changing the subjects to the verb from Judah to the enemies.

TARGUM.

of thy idols will I cut off the graven image and the molten image: there I will set thy grave, for this is a light thing before me.

REVISED VERSION.

image and the molten image; I will make thy grave; for thou art vile.

CHAPTER II.

1. Behold, upon the mountains of Israel, the feet of him that bringeth tidings, that publisheth peace! Keep thy feasts, O Judah, perform thy vows, for the wicked shall no more pass through thee: all of them are destroyed,

2. Who come up and spread themselves over thy land: they distress thee with siege: they establish watches by the way: they are strong in neck, exceedingly mighty in power.

3. For the Lord has restored his might unto Jacob, his excellency to Israel; for the emptiers have emptied them out, and have spoiled the cities of their ornaments.

CHAPTER II.

1. Behold, upon the mountains the feet of him that bringeth good tidings, that publisheth peace! Keep thy feasts, O Judah, perform thy vows, for the wicked one shall no more pass through thee: he is utterly cut off.

2. He that dasheth in pieces is come up before thy face: keep the munition, watch the way, make thy loins strong, fortify thy power mightily.

3. For the Lord bringeth again the excellency of Jacob, as the excellency of Israel: for the emptiers have emptied them out, and marred their vine branches.

על פניך.—T., *sc.* of Judah; so Henderson, following Rashi and Kimchi; cp. Strauss, p. 51. Abarbanel upholds this view, but most of the commentators refer the pronoun to Nineveh.

נצור מצורה.—T. צירין עלך בציר, taking צור in the sense of "siege." In Isa. xxix. 3, מצורות, T., מליחא.

חזק מתנים.—T. reads חזק קרל usually given for ערף. Cp. T. to Gen. xlix. 8; whilst מתנים usually = הרצא; cp. T. to Deut. xxxiii. 11, and *infra* ii. 11.

אפיין.—T. reads אפיין, Adjective.

3. אָטִיב.—T., אָטִיב. So R. V. A. V. renders "has turned away," following the LXX., ἀπέστρεψε. Cp. Keil and Williams.

כנאון. T. omits the כ.

וּמִמּוֹרֵיהֶם.—For this paraphrase of the T. cp. Kimchi, *i. l.*

- 4 הָרִיסִי גִבְרָהוֹן מִסְמָקִין גִּבְרִי 4 מִגֵּן גִּבּוֹרָהוּ מֵאֲדָם אֲנָשִׁי-חֵיל
עֲבָדֵי הָרָבָא לְכִישִׁין וְזִזְחִירָמָא מִתְלָעִים בְּאֵשׁ-פְּלָלֶת הָרָבָא בְּיוֹם
בְּאִשְׁמָא פִּילִי ²רַתִּיפִיהוֹן זְמִינִין חֲכִינֹו וְהַפְּרָשִׁים הָרָעָלִי :
³לִיּוֹם קִשְׁמָהוֹן אִרְבְּגִי מִשְׁרִיתָהוֹן
⁵מִסְרָפִלִין בְּצַבְעוֹנִין :
- 5 בְּשׁוֹמָמָא וּמִשְׁתַּגְּשִׁין רַתִּיפָא 5 בְּחֻצוֹת יִתְהוֹלְלוּ הָרָבָא
קַל קָהוֹשׁ וְיִגְיָהוֹן מִשְׁתַּמֵּעַ בְּרַחוּבֵי יִשְׁתַּחֲשָׁקוּן בְּרַחוּבֹת מְרֵאִיהֶן
²תְּרוּאָא חֲזִיגָהוֹן בְּבַעֲוִרִין ³בְּבִרְקִין פְּלִפִּידִים בְּבִרְקִים יְרוּצָצוּ :
⁴מִרִידִין :
- 6 יִמְנוֹן ²רַבְּגִי מִשְׁרִיתָהוֹן 6 יִזְכָּר אֲדִירָיו וְקִשְׁלוֹ בְּתֵלֹכְתָם
יִתְהַלְלוּ בְּמִתְכַּחֲוֹן יוֹחוֹן וּבְשִׁין יִמְהַרֵּוּ הוֹמָתָה וְחֶכֶן הַפְּכָה :
³שׁוּרָא יִבְנוֹן מִגְדִּלָּא :
- 7 גִּשְׁרֵי יִגְהֲרֹמָא ²אֶהֱפִסְקָא 7 שְׁעָרֵי הַפְּתָרוֹת נִפְתָּחוּ וְהִיכָל
וּמִלְכָּא בְּהִיכְלִיהָ זַע : נְמוֹג :

4.—¹ CM., וְהוֹרִיתָא. ² CM. omits. ³ CM., בְּיוֹם.
¹ CM., וְרִישִׁי. ⁵ MS.¹, מִסְרָבִלוֹן.
5.—MS.¹, מִשְׁתַּגְּשִׁין (error for מִשְׁתַּנְשִׁין); MS.², מִשְׁתַּנְשִׁין; MS.³, O., CM., קִירִיא; O., קִירִיָּה; L., קִירִיא; MS.², מִשְׁתַּנְשִׁין.
² MS.¹, מִשְׁתַּנְשִׁין (Rashi, in same MS., repeats the T. as מִשְׁתַּנְשִׁין).
⁴ Levy, *Chal. W.*, I. p. 318, so Buxtorf.
6.—¹ MS.¹, יִזְכָּרֵי יִמְנוֹן. ² MS.², רִישִׁי; MS.³, רִישִׁי. ³ O., שׁוּרִיא.
⁴ MS.¹, MS.², MS.³, Ant., CM., O., וִיבְנוֹן.
7.—¹ CM., אֶהֱפִסְקָא. ² MS.¹, אֶתְפִּסְקִין; L., אֶתְפִּתְחָא; O., אֶתְפִּסְקִין; CM., אֶתְפִּסְקִין.

4. בֵּן חֵיל.—T., עֲבָדֵי קָרְבָא, “warriors”; so also Henderson and Kleinert (the R. V., Keil and Strauss render “brave men”). Cp. 1 Sam. xiv. 52, T., גִּבְרַת עֲבָדֵי קָרְבָא.

פלורות.—T., פִּילִי, “torches.” So A. V., Ibn Ezra, Abarbanel and Kimchi. Cf. Peshito, בְּלִמְפִּידָא דְנוּרָא. Rashi prefers the rendering “steel,” as the R. V. and many commentators. Cp. Pusey, p. 372, Strauss, p. 59, Ewald, i. l., Vollers, p. 14.

וְהַבְּרוּשִׁים.—T., וּרְבִנֵי מִשְׁרִיתָהוֹן. Reads, וְהָרָאשִׁים (?). LXX., Peshito, Arabic and Vulgate read וְהַפְּרָשִׁים. Abarbanel defends the T., by taking figuratively: אפשר לפרשו משל על האנשים הגדולים על המלכים והשרים: שהם רמים במעלתם כבְּרוּשִׁים.

מִסְרָ בְּצַבְעוֹנִין.—T., הרעלו. According to Rashi, the T. derives its rendering from the phrase in *Sabbath*, p. 65a, עֲרִבִיּוֹת יוֹצְאוֹת רְעוּלוֹת, “wrapped in a mantle.” Vide *Aruch*, s.v., עֲרֵב, and Levy, s.v., רָעַל. In Isa. iii. 19, T. for וְהָרְעוּלוֹת is וְהָרְעוּלוֹת.

TARGUM.

4. The shields of their mighty men are dyed red: the men who wage war are clothed in scarlet: flaming with fire are the torches of their chariots: prepared are they for the day of their glory: and the nobles of their camps are clothed in coloured raiment.

5. In the streets, the chariots rage furiously: the noise of the clanging of their weapons is heard in the broad ways of the cities; their appearance is like torches, as lightnings hurled forth.

6. They appoint the leaders of their armies: they stumble in their ways: they hasten, they tread on the walls, and they build up towers.

7. The bridges of the rivers are opened: and the king trembles in his palace;

REVISED VERSION.

4. The shield of his mighty men is made red, the valiant men are in scarlet; the chariots flash with steel in the day of his preparation, and the spears are shaken terribly.

5. The chariots rage in the streets, they jostle one against another in the broad ways: the appearance of them is like torches, they run like the lightnings.

6. He remembereth his worthies: they stumble in their march; they make haste to the wall thereof, and the mantelet is prepared.

7. The gates of the rivers are opened, and the palace is dissolved.

5. ישתקשקון.—T., קל ניקוש זיניהון (Abarbanel reads קל נשוק זיניהם). Rashi traces the version of the T. to such phrases as והשיקו (Joel ii. 24; T., *i. l.*, ויטופו), and כמשק (Is. xxxiii. 4; T., *i. l.*, כמא דאון). But, in each of these cases, it will be noticed that the T. has no connection, as Rashi assumes, with לשון השמעת קול ("making a noise"), (cf., however, Rashi to Is. xxxiii. 4, where he explains כמשק by לשון נהם). The T. evidently here takes שוקק in the sense of "making a noise," and refers the noise not to the "chariots," as in the text, but to the weapons of the warriors. Cp. Prov. xxviii. 15, שוקק, T., ודובא מצריח, and Rashi, *i. l.*

כברקין טרידין.—T., כברקין טרידין, Rashi translates the T., "as terrifying lightnings." But cf. Levy, *s. v.*, טרר, "wie geschleuderte Blitze." Cp. LXX., *δαρπέγουσαι*, and Peshito, רהטין. Buxtorf's *Chaldee Lexicon* (ed. by Fischer), *s. v.* quotes this passage as כברקין דטרידין, "sicut fulgura expulsa," *i. l.*, "discurrentia, commota."

6. יזכור.—T., ימנן. Cp. Henderson, *i. l.*

והאדירים.—T., רבני מש'. Cp. 2 Chron. xxiii. 20, where the word והאדירים is next to המאות.

ימהרו.—T. amplifies the idea.

יבנו מגדליא.—T., והכן הסכך. The T. takes הסכך in the sense of "that which is covered," *e. g.*, a tower. The sing. הסכך rendered in the plural by T., "so frequently," *e. g.*, ii. 4. מגן, T., תריסי, ii. 12, מעון, T., מדורי, iii. 2, מרכבה, T., רתיכין. Cf. Frankel, p. 16.

7. גשערי.—T., גשערי. Cp. Strauss, p. 68, *sqq.*

נפתחו.—T., אתפסקא (most readings): reading נפסקו. L. is the most exact reading. Cp. Gen. vii. 11. נפתחו.—T., נפתחו.

וההיכל.—T., "The King in his palace," as a contrast to מלכתא of the next verse.

8 ומלפנתא ויהבת יצפא בגליא 8 והצב גלגה העלה ואמדהיה
 2 נפחת ואמדהיה מדברן ואולן 2 מנהגות פקול יונים מתפפת על-
 בהרהא 4 מנהגן פקל יונים מטרפן לבקחן :
 על לביחון :

9 וניגדה כבית פנישת מיא 9 וניגדה כבכת-מים מימי היא
 מימי תדם היא ואפון יצרקו קומי והמה נסים עמדי עמדי ואין
 קומי ולית 2 דמפגי למקם : מפנה :

10 בויז כספא בויז דהבא ולית 10 פזי כספא פזי זהב ואין לצה
 1 סוף לאצריא ספי 2 מפל מני לתכונה פזר מפל פלי חמדה :
 חמדה :

11 1 בויזא ומתבזא ופתיה 11 בוקה ומבוקה ומבלקה ולב
 תרעא לסנאה ולב מסי ונקוש נמס ופק ברפים וחלחלה בכל-
 רכובין וזיוע 2 בכל חרצין ואפי מהלים ופגי כלם קבצו פארור :
 בלהון אתהפיוא אחרים אוכמין בקדרא :

8.—¹ MS.¹, CM., צירא, O., צירא. ² MS.¹, omits. ³ L., ואולן ;
 O., ניח אולן. ⁴ MS.¹, CM., נהמן. ⁵ CM., ויוני.
 9.—¹ MS.¹, CM., ערקין. ² MS.¹, MS.², MS.³, O., CM., דמתפני.
 10.—¹ MS.¹, בסוף. ² L., O., כל.
 11.—¹ MS.¹, CM., ביזא ; MS.², ביזא וביזא ; MS.³, ביזא וביזא.
² MS.², MS.³, omit.

8. והצב.—T. ומלכתא, derived, according to Rashi, from Psalm xlv. 10, גצבה שגל, "the queen sitteth," hence a queen is הצב, "one who is caused to sit." The only objection to this derivation is that we should have expected the fem. form הוצבה. Luther and Ewald, like R. V., take the word as the name of the Queen of Nineveh, Huzzab, thus almost agreeing with the T. Newcome (*Minor Prophets*, p. 195) says: "Chaldee has צבא, 'ministrans,' which suggests the reading of והצבא, 'and the host.'" This is altogether erroneous. Cp. Levy, s.v. The reading צירא, found in three early MSS., may be rendered "in distress."

תלתה עלתה בגולה.—T. reads גלגה עלתה בגולה. Cf. Abarbanel. Levy, *C. W.*, I., p. 142, suggests בגליא, "openly."

מנהגות.—T. מדברן אולן בת מנהמן. Two meanings combined, taking the word—(1) from נהג, "to lead," and (2) from הנה, "to utter sounds." Upon this combination of renderings in the T., cp. Deutsch, *Lit. Remains*, p. 351, sq. and נתינה לנר to Gen. iii. 21. With rendering of the T. cp. A. V., "lead," R. V., "mourn."

TARGUM.

8. And the queen sitting in a litter among the exiles goeth forth; and her maidens led forth, go after her, murmuring as with the voice of doves, striking upon their breasts.

9. And Nineveh is as a place where waters gather together from the days of old: and they flee away: Stand, stand, they cry, and there is none who turneth to stand still.

10. Take ye the spoil of silver, take the spoil of gold, for there is no end to the treasures: make an end of all pleasant furniture.

11. She is spoiled and ruined: and the gate is open to the enemy: and the heart melteth, and the knees smite together, and trembling is in all the limbs: and the faces of all of them become covered with blackness, black as an oven.

REVISED VERSION.

8. And Huzzab is uncovered, she is carried away, and her hand-maids mourn as with the voice of doves, tabering upon their breasts.

9. But Nineveh hath been from of old like a pool of water; yet they flee away: Stand, stand, *they cry*; but none looketh back.

10. Take ye the spoil of silver, take the spoil of gold; for there is none end of the store, the glory of all pleasant furniture.

11. She is empty, and void, and waste: and the heart melteth, and the knees smite together, and anguish is in all loins, and the faces of them all are waxed pale.

9. כבִּרְיִכָּה.—T. כְּבִית כְּנִישֶׁת. In 2 Sam. ii. 13, T. gives for בְּרִיכָה, כְּבִרְיִכָּה. מִיָּמִי.—T. is literal, and differs from LXX., which reads מִיָּמִי, "waters."

Verses 9—12 are given as a direct quotation in Josephus *Antiq.* IX. xi. 3; but they appear to be a kind of Targumic paraphrase, agreeing neither with the Masoretic text nor any known Version.

10. לְתִכּוֹנָה.—T. לְאוֹצִירָא. For explanation *v.* Rashi, similarly rendered by Vulgate and Luther. Cp. R. V. and Henderson.

כִּבֵּר.—T. סָפּוּ; cf. Rashi, who derives it from the Talmudic sense of "sweeping away," hence "ended." כִּבֹּר would be an infinitive in an imperative sense. Abarbanel opposes this rendering.

11. וּמִבְלָקָה.—T. וּפְתִיחַ תִּרְעָא לְסָן; cf. Rashi, cp. also Peshito, מִתְרַעֲתָא, from תִּרְעַע, "to throw open," "to tear apart," *v.* Vollers, p. 17. Cp. Isa. xxiv. 1, נְבוּלָקָה, T. וּמִסָּר לָהּ לְסַנְאָה; and Kimchi, *i. l.*, who connects it with an Arabic root, signifying "to open the gate." Cp. Gesenius *Thesaurus*, *s.v.*, בָּלַק [root = "to open"].

קִבְצוּ פִּאִיר.—T. אֲתַחְפִּיאֵן אֶכ' אוֹכ' כְּקִירָא. Similarly rendered to the same words in Joel ii. 6. In Jer. viii. 21, קִדְרָתִי, T. אֲכָרוּם. אֲתַחְפִּיאֵן אֶפִי אֲכָרוּם. The T. combines two ideas: פִּאִיר, "paleness," "brightness" (rendered by all the ancient versions "blackness") and פִּרְוִי, "a pot." Cp. LXX., ὡς πρὸς καυμά χύτρας; Peshito, אִיךְ שִׁיחֲרָא וְקוֹרָא, Vulgate, "sicut nigredo ollæ"; Josephus, *i.e.*, μέλαινα τελέως; Luther, "bleich sehen, wie ein Topf." Note the difference of rendering between A. V., "blackness," and R. V., "waxed pale." Cp. Schmoller to Joel, *i. l.*, Rashi and Kimchi, Strauss, p. 80; Frankel, pp. 39, 40.

- 12 אֵינָה מְצוֹן אֲרִיֹּת וּמִרְעָה הוּא
לְכַפִּירִים אֲשֶׁר חָלָה אֲרִיָּה לְבִיא
שָׁם נִיר אֲרִיָּה וְאִין מִחֲרִיד :
- 12 אֵן מְדוּרֵי מַלְכֵינָא וּבִירָא
מִישְׁרֵי שְׁלִטוֹנֵינָא אַחֲרֵי דְחֻוּ אֶזְלִין
מַלְכֵינָא יַתְמָן בְּגִיחֻן שְׂבָקִין הָא
כְּאֲרִיא וְשְׁרֵי עַל צִידֵיהּ לְרוּחָאָן
וְלִית דְּמָנִיד :
- 13 אֲרִיָּה טָרַף בְּרֵי גְרִמָּיו וּמִחֲנֻקָּן
לְלִבָּאֲתֵי וַיִּמְלֵא טָרָף חֲלָיו וּמִעֲנֵהוּ
טָרָפָה :
- 13 מַלְכֵינָא מִיתָן חֲטוּף לְשִׁיחֻן
וּבְזֵינָא לְבִגִּיחֻן וַיִּמְמָלֵן אֲוִצְרִיחֻן
חֲטוּף וּבְרִיחֻיחֻן בְּזָא :
- 14 חֲנִנִי אֵלֶיךָ נָאִם וְחֲנָה צְבָאוֹת
וְהִבְעֵרְתִּי בַעֲשׂוֹן רִבְכָּה וּבְכִירֶיהָ
תֹּאכַל חֶרֶב וְהִכְרַתִּי מֵאֶרֶץ טָרָפָה
וְלֹא־יִשְׁמַע עוֹד קוֹל מִלְּאֲבָבָה :
- 14 יְהָ אֲנִי שְׁלַח רִבְזֵי עֲלֶיךָ
אֲמַר יִי צְבָאוֹת וְאֲדַלִּיק בְּאִשְׁתָּהּ
רְתִיכָה וְכִכְרָקָה יִתְקַטֵּיל חֶרֶבָא
וְאִשְׁצִי מֵאֶרְצָא סְחוּרְתִּיהָ וְלֹא־
יִשְׁתַּמַּע עוֹד קוֹל אֲזַנְדָּה :

12.—¹ O., לחמן. ² CM., ובניהון.

13.—¹ O., CM., וביזא. ² MS.¹, MS.², MS.³, B., CM., ומלן.

³ MS.¹, ביתהון; CM., ביתהון.

14.—¹ MS.², MS.³, L., CM., האנא. ² CM., רתיכה.

³ MS.¹, MS.², MS.³, O., CM., וישלטונך. ⁴ O., CM., תקטיל.

12. T. paraphrases "lions," etc., as metaphors for kings of Assyria. Cp. Isa. lvi. 9; *ib.*, xxxv. 9; Jer. ii. 15; v. Frankel, p. 30. It is noteworthy that an Assyrian emblem of strength, and even of divinity, was a lion. The Man-Lion was the emblem of Nergal, the Assyrian war-god. Cp. Layard and Rawlinson upon the subject.

הוא ומרעה הוא לכפירים.—T. omits.

לְהִבִּיא שֵׁם נִיר, כאריה שם נור אריה. Cp. LXX., τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεί σκυμνον λέοντος; *Peshito*, למעל לחמן; Vulg., "ut ingrederetur." T. separates גור אריה. Cp. Frankel, p. 17.

13. טרף, ומחנק.—T. renders as passive participles.

TARGUM.

12. Where are the dwelling-places of the kings; and the habitations of the rulers? The place where the kings go, there they leave their sons; behold, they are like a lion that crouches upon its prey undaunted, and there is none that scares him away.

13. The kings bring the spoil to their consorts, and booty to their children; they fill their storehouses with prey and their palaces with ravin.

14. Behold! I send my anger upon thee, saith the Lord of Hosts; and I will burn thy chariots with fire, and thy chieftains (*see Note*) the sword will slay: I will destroy thy merchandise from the earth, and the voice of thy messengers shall no more be heard.

REVISED VERSION.

12. Where is the den of the lions, and the feeding place of the young lions, where the lion and the lioness walked, the lion's whelp, and none made them afraid?

13. The lion did tear in pieces enough for his whelps, and strangled for his lionesses, and filled his caves with prey, and his dens with ravin.

14. Behold, I am against thee, saith the Lord of hosts, and I will burn her chariots in the smoke, and the sword shall devour thy young lions: and I will cut off thy prey from the earth, and the voice of thy messengers shall no more be heard.

טרף בדי.—T. מיתן חטוף ל'. T. omits the idea of בדי, "sufficient," and takes it as "on behalf of," "for"; cp. Hab. ii. 13, and note in *Speaker's Commentary*. Cp., however, Rashi, שהיה די לבני, and Strauss, p. 84. T. inverts the order of the words.

14. אליך.—T. שלח רוגני עלך. Cp. T. to Jer. li. 25, and *infra*, iii. 5. Reads עֲלֶיךָ, cf. Ezek. xxviii. 22, where הנני עליך צידן has the same T. Cp. LXX., ἐπὶ σί. Peshito, עליכי.

בעשן.—T. באשתא. Usually, as Exod. xix. 18; Gen. xv. 17, תננא. Cp. Kimchi and Henderson.

רכבה.—T. "thy chariot." LXX., Peshito and Vulg. also use the suffix of the second person.

וכפריך.—T. וכפרנך; probably this word is employed by the T., owing to its resemblance to the Hebrew word. For the better reading, ושלטונך, see "Notes on Text of T."

מלאככה.—T. reading correctly מלאכך; so Luther. Cp. Keil and Henderson.

- 1 וי חרמא¹ ואשדות² דם³ כולה
בדבין⁴ מליא לא פסיק חמול:
2 קל נקוש ומחא וקל² זייע
גלגליו וסוסון³ מפניכיו ורהיכיו
מקפצון⁴:
3 ופרש² מפיק³ וצלחוב וצלחוב
סופין וצחצוח מורגון וסגי
קטילין וחמון פגרון⁵ לית סוף
לקטיליא ויהקלון⁸ בקטילהון:
4 ומסגיאות אהרגישת חרמא
דהיא כטעיהא נפקת² ברא
שפירת³ ריו נדעא חרשין⁴ דמסרא
עממא⁵ בטעוהיהא⁶ ומלפניה
בחרשהא:
5 ויהא אכא שלח ריגזי עלה
אמר יי צבאות ואגלי בהמת
חובק על אפה ואחזי² עצמא
בהרתיה ומלפניה קלניה:
- 1 חוי עיר דמים פלה פחש פרה
מלאה לא ימיש טרה:
2 קול שוט וקל בעש אופן וסוס
דחור ומרפבז מרפבז:
3 פרש מעלה ולחב חרב וברק
חלית ורב חלל ולכד פגור ואין
ואן קצה לגויה וכושלו בגויהם:
4 מרב זניגן זינח מוכרת חן
פעלת פשפים המוכרת גוים
זניגניה ומשפחות בכשפיה:
5 חננן אליה נאם יהנה צבאות
וגליתי שיליה על-פניה וחראתי
גוים מערה וממלכות קלונה:
6 אשדתי, MS.²; O., CM., ראשדת, MS.¹.
7 דם זכי, MS.².
8 מליא, MS.¹; CM., וביוא.
9 זיע, CM., מוחי, MS.¹.
10 מקפצין, O., CM., MS.³.
11 פרשין, CM., MS.¹.
12 מסקין, CM., MS.¹.
13 לחוב, MS.²; MS.³, L., Ant., O., CM.; לחב, MS.¹.
14 קטולין, CM., וולית, MS.¹; MS.², MS.³, L., Ant., O., CM.; לקטוליא, CM.
15 בקטילהון, MS.¹.
16 ויתקלון, L.; ותקטלון, MS.¹.
17 מידסגיאות, MS.³.
18 דהות בטעיתא כנפקת, O.; דהות מטעיתא כנפקת, MS.¹; CM., ריאו, O.; ריו, CM.; חן, Ant.
19 מסרא, Warsaw; MS.¹, MS.², MS.³, CM., ומלכות, MS.³.
20 בטעותא, O., CM., ומלכות, MS.³.
21 האנא, MS.², MS.³, CM., MS.¹ omits.

III. 1.—לא ערי. Usually, as Exod. xxxiii. 1, לא פסיק. T.—לא ימיש. 1.
3.—פרש מעלה. T.—"the horseman lifteth up" (i.e., maketh flames to rise, to glow).

TARGUM.
CHAPTER III.

1. Woe to the city that poureth forth blood ! It is all full of lies and rapine : murder ceaseth not.

2. The noise of the striking of blows, and the noise of the rattling of wheels, and of prancing horses, and of jumping chariots ;

3. The horseman maketh to glow the flames, and the keen swords and the glittering spears ; and many are slain : there is a multitude of carcases, and there is no end to the number of the slain : they stumble over their slain.

4. Because of the terrible noise of the city, that like a harlot went forth, beautiful in appearance, learned in magic arts, for she deceiveth the nations through her idols, and kingdoms through her witchcraft.

5. Behold ! I send my anger upon thee, saith the Lord of Hosts, and I will discover the shame of thy guilt upon thy face ; and I will show the nations thy dishonour, and the kingdoms thy shame.

REVISED VERSION.
CHAPTER III.

1. Woe to the bloody city ! it is all full of lies and rapine : the prey departed not.

2. The noise of the whip, and the noise of the rattling of wheels ; and prancing horses, and jumping chariots ;

3. The horseman mounting, and the flashing sword, and the glittering spear ; and a multitude of slain, and a great heap of carcases : and there is none end of the corpses ; they stumble upon their corpses :

4. Because of the multitude of the whoredoms of the well favoured harlot, the mistress of witchcrafts, that selleth nations through her whoredoms, and families through her witchcrafts.

5. Behold, I am against thee, saith the Lord of hosts, and I will discover thy skirts upon thy face ; and I will shew the nations thy nakedness, and the kingdoms thy shame.

להב וצלהוב ס'.—T. ולהב חרב giving two meanings to להב—(1) "the flames," cp. Levy, *s.v.*, נסך ; (2) "brightness." Kimchi appears not to have read in the T. the word פֶּרֶשׁ, as he says, וי"ת בחסרון מלה מסיק להוב ונו, "read in the T. the word פֶּרֶשׁ, as he says, וי"ת בחסרון מלה מסיק להוב ונו."

יִכְשְׁלוּ.—T. יִכְשְׁלוּ = יִתְקַלּוּ, retaining the כתיב with altered vowels ; so Peshito. נתתקלון. LXX. and Vulg. adopt the כרי.

4. מרב זנוני ז'.—T. paraphrases, alluding directly to Nineveh.

טובת חן.—T. שפירת רון. Cp. Gen. xxix. 17, where שפירת רון ; and Esther ii. 7, where שפירת רון.

ידרעא אוב, T. בעלת אוב. Cp. 1 Sam. xxviii. 7, בעלת כשפים.

לאסקא בירין.

המכרת.—T. דמסרא, "betrayeth." Cp. Judg. iii. 8 ; iv. 2.

בזנוניה.—T. בטעותהא, figuratively "idols" ; cp. Levy, *s.v.* Ezek. xxiii., throughout ; also *ib.*, xvi.

ומלכותא, T. ולאמים. Cp. Isa. xxxiv. 1, ומלכותא.

הנני עלין.—Cp., *supra*, ii. 14.

שולך.—T. בהתח חובך. Cp. T. to Jer. xiii. 22, 26.

6 וארמי עלה שקוצין ואנבלגיה 6 והשלכתה עלה שקצים
ואשניה מבצרא לעיני יכל חנה : וניבלתיה ושמתיה בראי :

7 ויהי כל ידי יחונקה והרחק 7 ותנה כל-לאיה ידור מפנה
מניה וימר אתבזות נינה מן ואמר שדנה נינה מי ינדר לה
ידוי עלה איכא² אנשכ³ אנחמין⁴ מאן אבקש מנחמים לה :
לה :

8 וקא אתה¹ טבא² מאלכסנדרה 8 התימבי מנא אמן הישבה
רבא³ דיתבא ביני נהרואא⁴ מניא ביאלים מים סביב לה אשר-חיל
סחור סחור לה⁵ דשורה ופא גם מים חומה :
מימא שורה⁶ :

9 פוש¹ סומכותא ומצרים ולית 9 פוש עצמה ומצרים ואין קשה
סוף פושא ולובא² הו בסעדיה : פוש ולובים הו בוערה :

6.—¹ MS.¹, עממיא (inserted here in error, instead of in v. 5); O., כלחוך (error for חוך).

7.—¹ O., CM., דיחוינך. ² MS.¹, CM., ואיכא.

³ MS.¹, יתבע, CM., איתבע. ⁴ MS.³, O., דמנחמין.

8.—¹ MS.¹, L., CM., האת.

² MS.¹, מאלסכנדריא; O., מאלסכנדריא; CM., מאסכנדריא (similar to the Arabic "Iskandria").

³ MS.¹, דיתבא (error for ריבתא). ⁴ O., דמיא. ⁵ MS.¹, omits.

⁶ MS.¹, דתוקפא ימא מי ימה שורה; CM., דתוקפא ימא מן ימא שורתא; O., דשורה ימא מי ימה שורה; MS.², L., Ant., דשורה ימא מי ימה שורה; B., דשורה ימא מי ימה שורה. With B., cp. החלוץ, year 1852, p. 110.

9.—¹ CM., סומכותא דכוש; MS.¹, סומכותא דכוש; MS.², L., Ant., סומכותא; O., סומכותא. ² O. omits.

10.—¹ MS.², MS.³, לגלותא.

² MS.³, ידקרון (error for ידקרון); O., ידקרון; B., ידקרון.

³ MS.², MS.³, L., בשישלין; CM., בשישלין; O., בשישולא.

6. כראי.—T. combines two renderings—(1) "filth," cp. Rashi, Kimchi, Ibn Ezra, also Hitzig; (2) "a gazing-stock," as LXX., παρα-
δειγμα; Peshito, לחזון, and most commentators.

7. עלה.—T. עליכי; Vulg. super te.

TARGUM.

6. And I will cast abominations upon thee, and make thee an accursed thing, and set thee as an abhorred thing before the eyes of all that see thee.

7. And it shall come to pass, that all they that look upon thee shall flee from thee, and say, Nineveh is laid waste: who will bemoan thee? Whence shall I seek comforters for thee?

8. Art thou better than Alexandria the Great, that sitteth between the rivers: the waters are round about it; its rampart is the sea; from the seas are its walls.

9. Ethiopia (Cush) is her support, and also Egypt; and it was infinite: the people of Put and the Lybians were thy helpers.

REVISED VERSION.

6. And I will cast abominable filth upon thee, and make thee vile, and will set thee as a gazing-stock.

7. And it shall come to pass, that all they that look upon thee shall flee from thee, and say, Nineveh is laid waste: who will bemoan her? whence shall I seek comforters for thee?

8. Art thou better than No-amon, that was situate among the rivers, that had the waters round about her; whose rampart was the sea, and her wall was of the sea?

9. Ethiopia and Egypt were her strength, and it was infinite; Put and Lubim were thy helpers.

8. מִנָּה אֲמוֹן.—T. מַאֲלֶכְסַנְדְּרִיָּא רַבְתָּא. This rendering is quoted at the beginning of *Midrash Rabba* to *Genesis*; it is adopted by Rashi and Kimchi, upon which see Abarbanel's criticisms, showing the incorrectness of the T.—כָּא, always rendered (e.g., Jer. xlv. 25; Ezek. xxx. 14) Alexandria. Cf. *Aruch*, s.v., and Frankel, p. 27.—אֲמוֹן, T. רַבְתָּא. Cf. *Midrash Rabba*, l. c., where אֲמוֹן is connected with the root אָמַן, "to rear children." שְׁהִיתָה אוֹמֶנֶת מְלִכֵי מִצְרַיִם (Rashi to Nahum, *i. l.*), hence אֲלֵי רַבְתָּא should be rendered "Alexandria nutrix" (the nurturer of children). Note that Rashi to Jer. xlv. 25, renders מִנָּה אֲמוֹן, "La signoria di Alisandra." Vulg., "Alexandria populorum," partly imitated by A. V., "populous No." Upon this, cf. Jerome's Comm. in Naum, *i. l.*), "Hebræus qui me in Scripturis erudit, ita legi posse asseruit. 'Num melior es quam NO AMON?' et ait, Hebraice No dici Alexandriam: Amon autem multitudinem, sive populos [reading הָמוֹן]. . . . Non quod eo tempore Alexandria vocaretur, quippe que longo post tempore ab Alexandro Magno Macedonio nomen accepit; sed quia sub nomine primo, i.e., NO, semper Ægypti metropolis fuerit, et abundantissime populis." [*Migne*, Vol. 25, p. 1259]. Cp. Vollers, p. 18.

בִּיאֹרִים.—T. בִּינֵי נְהוֹתָא יָאֵר so rendered in Gen. xli. 1, upon which cp. נְתִינָה לָגֵר.

מִים חוֹמָתָה.—T. (according to many readings) מִי יָמָא = מִי יָם, cp. Ewald *i. l.*, LXX., ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς. Vulg., aquæ muri ejus.

- 10 אף היא יבגלוהא רהה 10 גם-היא לגלח חלקה בשבי
בשביא אף עלימחא ימרפון גם עלליה ירששו בראש פל-
בריש פל שומקא ועל ימירקא רמו חוצות ועל-נכבדיה ידו גורל וכל-
עדבין וכל רבקהא ידקדקון גדוליה רתקו בזקים :
בששילון :
11 אף יאף ידמיה לרואי³ התי 11 גם-את תשפרי תחי בעלמח
מסלעמא אף את תבעין סעיד גם-את תבקשי מצו מאוב :
מבעל דבכא⁴ :
12 פל פרפד דמן ולחיניו בפירו 12 פל-מבצריה תאנים עם-
דאם ירעדונגון ויתרון וישתתרון בפורים אם-יפועי ונפלו עלי-
בחון צמיקון דכשרין למיכל : אוכל :
13 קא עמה חלשין פלשיא 13 חלה עמה נשים בקרבה
ובגוייה לבצלי דבביה איתפתחו ארצה לאיביה פתוח נפתחו שצרי ארצה
תרצי ארציה אכלת אשתא אכלה אש בריחיה :
תוקפיה :
14 מיא בצורה כנשוי ולגוייה 14 מי מצור שאבי-לך חזקי
מתקפי כרקה אספא³ מרפא וישעבידי מבצריה פאי בטיט ורמסי בחמר
בטינא איתקיפי בגוייה : חזקין מלגן :

11.—¹ CM., ית (error for את). ² CM., דמא.

³ MS.¹, תהן ; MS.², MS.³, omit ; O., תהוי. ⁴ L., מבעלי דבבנא.

12.—MS.¹, לתאנין ; O., CM., לתאנין.

² MS.¹, ייעזעזונון ; MS.², B., ירעדונגון ; MS.³, ירעדונגון ; O., ייעזעזונון ; ירעדונגון ; MS.¹, CM., יתרון ; O., יתרון.

13.—¹ MS., בגויאך.

² MS.¹, איתפתח איתפתחו ; MS.², MS.³, איתפתח יתפתחון ; Ant. O., CM., איתפתח ; Warsaw, איתפתח.

³ MS.¹, MS.², MS.³, L., O., CM., שציאח.

14.—¹ MS., O., לך ; MS.², MS.³, CM., לך.

² MS.¹, (error for תקיפי) תקיפי ; CM., תקיפי. ³ CM., שעבידי.

⁴ CM., תקיפי כרכך (repeated from earlier in the verse).

11. חך, T., Ps. cvii. 27 ; Job xii. 25 ; T. כשבור. דמא לרואי T.—תשכרי רואי.

Calvin, "in nihila," Cf. Levy, s.v., "destroyed." T.—מסלעמא T.—נעלמה

TARGUM.

10. She also went into captivity: she is in exile: her young children were dashed to pieces at the top of all the streets: and they cast lots for her honourable men, and all her great men were confined in chains.

11. Thou, also, like a drunkard, shalt be destroyed: thou, also, shalt seek for help because of thine enemy.

12. All thy fortresses are like ripe figs: which, if men shake them, fall down; and there remain in them dried clusters that are good to eat.

13. Behold! thy people in the midst of thee are as feeble as women: the gates of thy land shall be surely thrown wide open unto thine enemies; fire shall devour thy bars.

14. Gather water into thy midst for the siege: strengthen thy fortresses; prepare much clay and tread the mortar; make strong thy buildings.

REVISED VERSION.

10. Yet was she carried away, she went into captivity: her young children also were dashed in pieces at the top of all the streets: and they cast lots for her honourable men, and all her great men were bound in chains.

11. Thou also shalt be drunken, thou shalt be hid; thou also shalt seek a strong hold because of the enemy.

12. All thy fortresses shall be like fig trees with the first ripe figs: if they be shaken, they fall into the mouth of the eater.

13. Behold, thy people in the midst of thee are women; the gates of thy land are set wide open unto thine enemies: the fire hath devoured thy bars.

14. Draw thee water for the siege, strengthen thy fortresses: go into the clay, and tread the mortar, make strong the brick-kiln.

lum redigi"; Kleinert, "thou shalt perish." Cp. Obadiah 16, וישתו ולעו, T., וישתו ויסתלעמו, and Rashi, *i. l.*, ל' מהומה ושממון, [So also Isa. xxv. 7, ובלע, T., ויסתלעמו]. T. here appears to have thought of Obadiah 16, where after ולעו come the words והיו כלוא היו, hence his rendering "destroyed." Cp. Kimchi and also Keil. [In Ps. xxvi. 4, נעלמים, T., מטמרים לאבאשא, מ.עו.]

מ.עו.—T. סעיר, "assistance." Not "fortress," as Luther and R. V. render. מ.עו, usually in the sense of "fortress," T., חוקפא, (cp. Isa. xvii. 9; Judges vi. 26); in the sense of "assistance," T., עושנא (*e.g.*, Ps. lx. 9; Prov. x. 29, and *supra*, i. 7).

12. על פי אוכל.—T. renders "according to one's eating," *i. e.*, "fit for eating"; similar to לפי, in a phrase like לפי חטף. Cp. T. to Numb. xx. 5.

13. נשים.—T. חלשין כנשיא. So also Isa. xix. 16; Jer. l. 37.

ברייחין.—T., metaphorically, "strength." Usually taken literally, עברין, *e.g.*, Deut. iii. 5; 2 Sam. xxiii. 7.

14. שאבי.—T. כנושי. Usually, *e.g.*, Gen. xxiv. 11, 13, 19, T. מלי.

מלבן.—T. בניניך. Cp. T. to Jer. xliii. 9.

- 15 לתמן יתון עלה עממא 15 שם האכלהו אש מכריהו
 דחקיפין באשקא ושצוגיה קטולי חרב האכלהו פילק התפכד פילק
 חרבא יתפנשון עלה¹ משרית התפכדי פארקה :
 עממין² דגיאין³ כזחלא⁴ יחפוגיה פתמא⁵ יחסלוגיה פגובא :
- 16 אסגת תגרה מפוכבי שמיא 16 הרבית רכלהו מפוכבי
 ידה כזחלא² דשלח ופרח : השמים ילק פשט ויעף :
- 17 הא טססו מצלחבין פגובא 17 מגזריה פארקה וטפסריה
 וטפסריה פזחיל² גובאי³ די פגוב גיבי החונים פגדרות פיום
 שרון³ בכתלא ביום⁴ קריר⁵ דכד קרה שמש זרחל ונדד ולא-נודע
 שמשא דנחא עליהון⁶ מתבדרין ולא⁷ אתידע⁸ אתרחון⁹ ללא
 ערקיו :
- 18 אתברו גברה מלכא דאתור 18 נמן רעיה מלה אשור

15. — MS.¹, CM., קטולין. ² MS.¹, CM., סגיאין.

³ MS.¹, יחפיניך, O., כזחלא, CM., כזחלין, MS.¹.

⁵ MS.¹, יחסנוניך; MS.², MS.³, L., B., O., יחסנוניך.

16. — MS.¹, MS.², CM., כזחלא. ² B., די שלח.

17. — MS.², MS.³, L., O., ומפסריך, CM., ומפסרין.

² MS.², MS.³, CM., גוביי; O., גובי.

³⁻⁵ MS.¹, דשרון; MS.², MS.³, O., CM., קריר (error for קריר).

⁵ O., ויתברון, MS.¹, L., Ant., מתידע.

⁷ MS.¹, MS.³, L., Ant., CM., מתידע. ⁸ O., CM., אתריהון.

⁹ MS.², MS.³, O., omit.

15. T. renders very freely.

יבואו לך. — T. תאכלך.

חרב, Cp. Jer. v. 12, "those who use the sword." — T., by metonymy, "חרב דקטלין בחרבא.

יבואו לך. — T. יתכנשון עלך. — תאכלך.

TARGUM.

15. For thither shall come nations against thee, who are as strong as fire: they who kill with the sword shall cut thee off: there shall gather against thee the armies of the nations, who are as many as the cankerworm, who will cover thee like the cankerworm; they will desolate thee as the locusts.

16. Thou hast multiplied thy merchants above the stars of heaven; behold! like a cankerworm, that spreadeth itself forth and flieth away.

17. Lo! thy blades are flaming like the locust, and thy chieftains like the worm of the locusts, that camp on the walls in the cold day; but when the sun shineth upon them, they scatter, and their place is not known whither they fly.

REVISED VERSION.

15. There shall the fire devour thee: the sword shall cut thee off, it shall devour thee like the cankerworm; make thyself many as the cankerworm; make thyself many as the locust.

16. Thou hast multiplied thy merchants above the stars of heaven: the cankerworm spoileth, and flieth away.

17. Thy crowned are as the locusts, and thy marshals as the swarms of grasshoppers which camp in the hedges in the cold day, but when the sun ariseth they flee away, and their place is not known where they are.

18. Thy mighty men are bro-

18. Thy shepherds slumber, O

התכבד, התכבד.—T. renders as imperfect plurals of the third person.

התכבד.—T. יהפוניך. Cp. Rashi, תתכסי בכובד נייסות, "cover thyself with the weight of swarms."

התכבד.—T. יחסלונך. Cp. note *supra* ii. 10, "to sweep away, destroy."

ילק.—T. זחלא, or קמצא. In Joel i. 4, ילק, T. פרהא; גזם, T. זחלא. Peshito, both to Joel and here, for ילק has זחלא.

16. ילק.—T. כזחלא = כילק. Cp. *supra*, iii. 15; אש, T. דתקיפין באשתא.

פשט.—T. רשלח, "spreadeth itself." So Levy, *s.v.*, שלח, and marginal note in R. V. Cf. LXX., ὑπερμαχε. Vulg., "expansus est. Peshito, שלח ופרח.

17. מנוריך.—T. טסך, lit., "thy strips of metal," hence "blades," or "armour-clad warriors." Cp. Levy, *s.v.*, טסא, "Bleche, d. h. die mit Erzblechen bepanzerten Krieger." Walton renders "laminæ." The T. derives the word from נור, Exod. xxix. 6.

יוטפסריך.—Cp. T. Jerushalmi to Deut. xxviii. 12. Cp. Vollers, p. 21. In Jer. li. 27, טפסר, T. עברי קרבא.

בגדרות.—T. בכתליא. Usually, *e.g.*, Num. xxii. 24, נדרא.

לאן ערקין.—T. amplifies by rendering ערקין.

18. נתמו.—T., stronger expression, אתברו. In Ps. lxxvi. 6, נתמו, T. אתנמנו.

גָּלוּ עִם מְשִׁרְתָּהּ אֶת־בְּדָרוֹ עֲמָהּ וְשִׁכְנֵי אֲדִירָהּ נִפְשׁוּ עֲמָהּ עַל־
עַל וַטּוֹרָא וְלִית דְּמִכְנִישׁ : תְּתַרְבִּים וְאִין מִחֲבָצ :

19 לִית דְּכָאב וְלִיה עַל תְּבָרִיךְ 19 אִין־פִּתְחָה לְשִׁבְרָהּ נִחְלָה
מִמְרָעָא מִחֲתָהּ כֹּל ³דִּי שְׁמַעוּ מִפְתָּחָה כֹּל וְשִׁמְעִי שְׁמַעֲהָ תִּקְעוּ
שְׁמַעֲהָ ³מִפְתָּחוֹ וְדִידְהוֹן עָלָהּ כֹּחַ עָלֶיהָ כִּי עַל־כֵּי לֹא־עֲבָרָה
חֲדִיאָה אֲרִי עַל מִן לֹא עֲדָה רְעִתָהּ תִּמִּיד :
מִחֲת בִּישְׁתִּיךְ תִּדְרָא ⁵:

18.—¹ O., סוריא.

19.—¹ MS.², omits; MS.³, לך; CM., לך. ² MS., ממחתא.

³ MS.¹, CM., שמעי שמעך; MS.³, שמעי שמעתך; O., דשמעו.

⁴ MS.¹, CM., מפחא.

⁵ MS.¹ omits (probably by accident, as ערת is at the end of one column, and בישתך at the beginning of the next).

‘יִשְׁכְּנוּ אֲדָר’—T. גָּלוּ עִם מִשׁ. “They dwell, *sc.*, in a distant land”; T. reads עֲדִירִיךְ (?), or as *supra*, ii. 6.

TARGUM.

ken, O king of Assyria; exiled are the men of thine armies: thy people are scattered upon the mountains, and there is none to gather them.

19. There is none who laments thy hurt; thy wound is grievous; all that hear the bruit of thee clap their hands together over thee rejoicing; for upon whom hath not the scourge of thy wickedness passed continually?

REVISED VERSION.

king of Assyria: thy worthies are at rest: thy people are scattered upon the mountains, and there is none to gather them.

19. There is no assuaging of thy hurt; thy wound is grievous: all that hear the bruit of thee clap the hands over thee: for upon whom hath not thy wickedness passed continually?

נפשו.—T. אַתְּבִרְרִי, reads נַפְצוּ, as most commentators. Cp. Peshito, אַתְּבִרְרִי.

19. אֵין כְּהָה—T. reads אֵין כְּאֵב. Cp. Rashi; Peshito, וְלִית דְּכֵאֵב לָהּ.

תַּקְעוּ כֶּף.—T. טַפְחוּ יָדַי עַל־כֶּף חֲרִיאוֹ, "Rejoicing"; so Walton, "lætantes." Cp. Ps. xlvii. 2, תַּקְעוּ כֶּף, T. תַּקְעוּ יָדַי בַּחֲרוֹא.

רַעֲתֶךָ.—T. "the effects of thy wickedness." Cp. the rendering of עֹן (Gen. iv. 13) by "effects of sin," punishment.

MICHAEL ADLER.